Tirsdag den 5. juli 2022

HENSTILLINGER

EUROPA-PARLAMENTET

P9_TA(2022)0275

Forhandlingerne om en samarbejdsaftale mellem EU og Interpol

Europa-Parlamentets henstilling af 5. juli 2022 til Rådet og Kommissionen om forhandlingerne om en samarbejdsaftale mellem Den Europæiske Union og Den Internationale Kriminalpolitiorganisation (INTERPOL) (2022/2025(INI))

(2023/C 47/23)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til artikel 218 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

— der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 16, artikel 82, stk. 1, og artikel 87, stk. 2,

— der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret), særlig artikel 7, 8, 47 og 52,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) ([1]),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA ([2]) (retshåndhævelsesdirektivet),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1725 af 23. oktober 2018 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer og om fri udveksling af sådanne oplysninger ([3]) (EUDPR), særlig artikel 42, stk. 1,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/794 af 11. maj 2016 om Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol) og om erstatning og ophævelse af Rådets afgørelse 2009/371/RIA, 2009/934/RIA, 2009/935/RIA, 2009/936/RIA og 2009/968/RIA ([4]),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og (EU) 2016/1624 ([5])

— der henviser til Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (»EPPO«) ([6]),

([1]) EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1.
([2]) EUT L 119 af 4.5.2016, s. 89.
([3]) EUT L 295 af 21.11.2018, s. 39.
([4]) EUT L 135 af 24.5.2016, s. 53.
([5]) EUT L 295 af 14.11.2019, s. 1.
([6]) EUT L 283 af 31.10.2017, s. 1.

Tirsdag den 5. juli 2022

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1727 af 14. november 2018 om Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust) ([7]),

— der henviser til udtalelse 8/2021 fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse af 25. maj 2021 om henstillingen med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en samarbejdsaftale mellem EU og INTERPOL,

— der henviser til Temaafdelingen for Borgernes Rettigheder og Konstitutionelle Anliggenders undersøgelse fra februar 2022 med titlen »Ensuring the rights of EU citizens against politically motivated Red Notices« (sikring af EU-borgernes rettigheder mod politisk motiverede efterlysningsblade (rødt hjørne)),

— der henviser til INTERPOL's regler om databehandling,

— der henviser til Europarådets Parlamentariske Forsamlings beslutninger 2161 (2017) om Abusive recourse to the Interpol system (om misbrug af INTERPOL-systemet): the need for more stringent legal safeguards (behovet for strengere retlige sikkerhedsforanstaltninger) og 2315 (2019) om Interpol reform and extradition proceedings (om INTERPOL's reform og udleveringsprocedurer): building trust by fighting abuse (opbygning af tillid gennem bekæmpelse af misbrug),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/817 af 20. maj 2019 om fastsættelse af en ramme for interoperabilitet mellem EU-informationssystemer vedrørende grænser og visum og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 og (EU) 2018/1861, Rådets beslutning 2004/512/EF og Rådets afgørelse 2008/633/RIA ([8]),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/818 af 20. maj 2019 om fastsættelse af en ramme for interoperabilitet mellem EU-informationssystemer vedrørende politisamarbejde og retligt samarbejde, asyl og migration og om ændring af forordning (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 og (EU) 2019/816 ([9]).

— der henviser til forretningsordenens artikel 114, stk. 4, og artikel 54,

— der henviser til udtalelse fra Udenrigsudvalget,

— der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (A9-0200/2022),

A. der henviser til, at terrorisme og grov og organiseret kriminalitet i nutiden er dynamiske, komplekse, innovative, globaliserede, mobile og ofte tværnationale fænomener, som kræver en robust reaktion og et mere effektivt og koordineret EU-samarbejde med internationale retshåndhævende myndigheder og organer såsom Den Internationale Kriminalpolitiorganisation (INTERPOL); der henviser til, at medlemsstaterne ifølge Kommissionens strategi for EU's sikkerhedsunion fra 2020 opfordres til at optrappe det multilaterale samarbejde og koordineringen mellem EU og INTERPOL, eftersom dette er af afgørende betydning for at styrke samarbejdet og informationsudvekslingen; der henviser til, at Parlamentets beslutning af 17. december 2020 om strategien for EU's sikkerhedsunion ([10]) understreger behovet for et stærkere samarbejde mellem medlemsstaterne og for bedre koordinering på EU-plan mellem alle aktører;

B. der henviser til, at effektivt internationalt samarbejde med fuld respekt for de grundlæggende rettigheder er et vigtigt element i effektiv retshåndhævelse og retligt samarbejde, navnlig vedrørende kriminalitetstyper, der omfatter behandling og udveksling af personoplysninger; der henviser til, at legaliteten af behandling af personoplysninger er reguleret af Unionens gældende databeskyttelsesregler, og hvor dette også finder anvendelse på bilaterale aftaler med centrale partnere, der spiller en vigtig rolle med hensyn til at indhente oplysninger og potentielt bevismateriale fra lande uden for EU;

C. der henviser til, at INTERPOL er verdens største internationale kriminalpolitiorganisation og spiller en vigtig rolle i hele verden; der henviser til, at INTERPOL er baseret på mellemstatsligt samarbejde; der henviser til, at Rådet i december 2021 vedtog et forhandlingsmandat til Kommissionen om at indlede forhandlinger med forventning om indgåelse inden udgangen af 2022 af en international aftale på vegne af EU med henblik på et styrket samarbejde med INTERPOL,

([7]) EUT L 295 af 21.11.2018, s. 138.
([8]) EUT L 135 af 22.5.2019, s. 27.
([9]) EUT L 135 af 22.5.2019, s. 85.
([10]) EUT C 445 af 29.10.2021, s. 140.

herunder adgang til INTERPOL's databaser og styrkelse af det operationelle samarbejde; der henviser til, at det er af afgørende betydning at sikre, at den endelige aftale indfører solide foranstaltninger til at sikre overholdelse af principperne vedrørende behandling af personoplysninger som fastsat i Unionens gældende databeskyttelsesregler, samt korrektheden af de personoplysninger, der modtages gennem et sådant samarbejde, og at sikre, at alt fremtidigt samarbejde og udveksling af personoplysninger respekterer de grundlæggende rettigheder, herunder retten til databeskyttelse og privatlivets fred;

D. der henviser til, at EU og INTERPOL allerede længe har samarbejdet på en række retshåndhævelsesrelaterede områder gennem den operationelle gennemførelse af EU's politikcyklus — EMPACT (den europæiske tværfaglige platform mod kriminalitetstrusler) — og ved at støtte medlemsstaternes aktiviteter i samarbejde med EU-agenturer såsom EU's Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol), Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex), EU's Agentur for Uddannelse inden for Retshåndhævelse, Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug og EU's Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed på grundlag af aftaler eller samarbejdsordninger; der henviser til, at Europol og INTERPOL den 5. november 2001 undertegnede en operationel aftale efterfulgt af et aftalememorandum, der gør det muligt at overføre personoplysninger gennem deres respektive forbindelsesofficerer; der henviser til, at Frontex den 27. maj 2009 undertegnede en samarbejdsaftale med INTERPOL om en ramme for samarbejde med henblik på at lette forebyggelse, afsløring og bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet og forbedre grænsesikkerheden med henblik på at bekæmpe ulovlig indvandring, menneskesmugling og menneskehandel;

E. der henviser til, at de enkelte EU-medlemsstater som medlemmer af INTERPOL kan få direkte adgang til INTERPOL's 19 databaser, som indeholder potentielt værdifulde oplysninger om enkeltpersoner, stjålne genstande, våben og trusler; der henviser til, at disse databaser indeholder millioner af registre med oplysninger, der direkte kan bidrage til at bekæmpe grov og organiseret kriminalitet og terrorisme; der henviser til, at Frontex, Eurojust og EPPO i øjeblikket ikke har adgang til disse databaser i overensstemmelse med deres mandater — hverken direkte eller på grundlag af et »hit/intet hit-koncept« — fordi der mangler en aftale med INTERPOL, hvilket er påkrævet til dette formål i henhold til INTERPOL's regler om behandling af oplysninger;

F. der henviser til, at det nuværende samarbejde mellem EU og INTERPOL allerede er tæt, når det gælder terrorbekæmpelse; der henviser til, at det bør intensiveres og udvides til at omfatte nye områder; der henviser til, at procedurerne bør forbedres, fremskyndes og strømlines for at imødekomme en række ufravigelige operationelle behov for at lette hurtig adgang til oplysninger vedrørende grov og organiseret kriminalitet og terrorisme og gennemføre eksisterende EU-retsakter;

G. der henviser til, at EU er den største donor af midler til INTERPOL, som hovedsagelig er afsat til informationsudvekslinger inden for retshåndhævelse, men også omfatter grænseforvaltningssamarbejde og kapacitetsopbygningsaktiviteter, samt projekter og programmer, der retter sig mod forskellige former for terrorhandlinger og grov kriminalitet; der henviser til, at dette giver EU en vigtig rolle med at påvirke INTERPOL's måde at fungere på og forbedre dens gennemsigtighed og ansvarlighed;

H. der henviser til, at den nye aftale bør fastlægge en moderne og sammenhængende ramme for samarbejdet mellem EU's organer og agenturer og INTERPOL på grundlag af de allerede eksisterende samarbejdsmetoder; der henviser til, at aftalen bør være i overensstemmelse med de generelle krav i chartret, Unionens gældende databeskyttelsesregler, dvs. EUDPR og retshåndhævelsesdirektivet, de specifikke databeskyttelseskrav og -garantier, der er fastsat i basisretsakterne om oprettelse af EU-organer, -agenturer og -systemer og den relevante retspraksis fra EU-Domstolen og standarder for grundlæggende rettigheder;

I. der henviser til, at aftalen bør opfylde operationelle behov under hensyntagen til den seneste udvikling inden for bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende, tværnational, grov og organiseret kriminalitet; der henviser til, at aftalen udgør retsgrundlaget for udveksling af operationelle oplysninger, herunder personoplysninger, og adgang til relevante INTERPOL-databaser for EU-organer og -agenturer i overensstemmelse med deres mandater, forudsat at aftalen er juridisk bindende og kan håndhæves over for alle parter, og at den omfatter alle de nødvendige databeskyttelsesgarantier;

J. der henviser til, at der ikke er foretaget nogen konsekvensanalyse af de grundlæggende rettigheder i forbindelse med Kommissionens henstilling;

K. der henviser til, at vedtagelsen af Unionens retlige ramme for interoperabilitet mellem EU's informationssystemer på området retlige og indre anliggender i maj 2019 førte til sonderende drøftelser mellem EU og INTERPOL om behovet for at indgå en samarbejdsaftale; der henviser til, at der i øjeblikket findes en avanceret og delt datainfrastruktur i EU for politisamarbejde og retligt samarbejde, asyl og migration samt grænser og visum; der henviser til, at denne infrastruktur og de IT-systemer og EU-databaser, der udgør den, giver mulighed for begrænset og stærkt reguleret udveksling af oplysninger med tredjelande eller internationale organisationer;

L. der henviser til, at den nye aftale bør regulere samarbejdet mellem INTERPOL og Europol, EPPO, Eurojust og Frontex og give disse organer, agenturer og medlemsstaterne, udelukkende med henblik på udførelsen af deres opgaver som reguleret i deres respektive basisretsakter, direkte adgang til to af INTERPOL's databaser — databasen over stjålne og bortkomne rejsedokumenter (SLTD) og databasen over rejsedokumenter med tilknyttede notifikationer (TDAWN) via den europæiske søgeportal (ESP) — i overensstemmelse med EU's databeskyttelseskrav og under fuld overholdelse af de grundlæggende rettigheder;

M. der henviser til, at INTERPOL i henhold til statutterne for INTERPOL er forpligtet til ikke at bistå eller hjælpe medlemslande, der handler i strid med den internationale menneskerettighedslovgivning;

N. der henviser til, at statslige, internationale og ikkestatslige organisationer fortsat indberetter visse medlemslandes misbrug af INTERPOL's anmeldelses- og spredningssystem med henblik på at forfølge politiske modstandere, nationale menneskerettighedsforkæmpere, advokater, civilsamfundsaktivister og journalister i strid med internationale standarder for menneskerettigheder og INTERPOL's egne regler; der henviser til, at INTERPOL ifølge rapporter fra Kommissionen og civilsamfundsorganisationer har reformeret og styrket sine processer for gennemgang af INTERPOL-efterlysningsblade (rødt hjørne) samt sine støttesystemer for nationale centrale kontorer i medlemslandene og reformeret udformningen og driften af kommissionen til kontrol af INTERPOL's sager, hvilket styrker klagemekanismen, og der er udpeget en databeskyttelsesansvarlig og gennemført et lærings- og videndelingsprogram; der henviser til, at der på trods af disse reformer fortsat er alvorlig bekymring for misbrug af INTERPOL-systemet, som har indvirkning på de grundlæggende rettigheder, eftersom man i nylige rapporter stadig understreger nødvendigheden af flere retlige sikkerhedsforanstaltninger, større gennemsigtighed og bedre gennemførelse af reformerne; der henviser til, at der er betydelige udfordringer med mekanismerne til ajourføring af information vedrørende INTERPOL-efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning, eftersom de undertiden bliver stående i de nationale databaser, selv om de er blevet ajourført og fjernet af INTERPOL's generalsekretariat; der henviser til, at både skriftlige kilder og samtaler med statslige og ikkestatslige organisationer tyder på, at INTERPOL's undersøgelsesproces fortsat er inkonsekvent;

O. der henviser til, at artikel 3 i statutterne for INTERPOL forbyder enhver intervention eller aktivitet af politisk, militær, religiøs eller racistisk karakter; der henviser til, at misbrug i højt profilerede sager fra flere af INTERPOL's medlemslandes side fortsat er blevet observeret i de senere år; der henviser til, at politisk motiverede udleveringer ofte udløses af en uretmæssig udstedelse af et efterlysningsblad (rødt hjørne) eller en »personefterlysning« gennem INTERPOL; der henviser til, at INTERPOL kun har givet få oplysninger om den måde, den gennemgår efterlysningsblade (rødt hjørne) på, sin administrative evne til at gøre dette og resultaterne af denne gennemgang, hvilket fører til manglende gennemsigtighed i INTERPOL's arbejde for effektivt at bekæmpe politisk motiverede efterlysningsblade (rødt hjørne); der henviser til, at medlemslande og andre internationale organisationer kun har begrænset adgang til information om den overordnede håndtering af efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning; der henviser til, at der ikke er nogen tilgængelige oplysninger om de lande, der anmoder om sådanne efterlysningsblade (rødt hjørne), hvor mange anmodninger der accepteres og afvises, årsagerne til afvisning, hvilke lande der klarer sig bedst eller dårligst med hensyn til accept eller afvisning af anmodninger samt udviklingen i denne praksis over tid; der henviser til, at dette gør det umuligt at vurdere kvaliteten af INTERPOL's generalsekretariats undersøgelsesproces, de nationale centralkontorers arbejde eller kvaliteten af landenes anmodninger;

P. der henviser til, at Parlamentet i sin beslutning af 16. september 2021 om sagen om menneskerettighedsforkæmperen Ahmed Mansoor i De Forenede Arabiske Emirater [11] udtrykte dyb bekymring over kandidaturen og udnævnelsen til Interpols formand for generalinspektøren i De Forenede Arabiske Emiraters indenrigsministerium, generalmajor Ahmed Nasser Al Raisi, og opfordrede medlemmerne af INTERPOL's Generalforsamling, og navnlig EU's medlemsstater, til behørigt at undersøge påstandene om menneskerettighedskrænkelser mod ham; der henviser til, at der den 11. maj 2022 i Frankrig blev indledt undersøgelser af påstande om tortur mod INTERPOL's formand;

([11]) EUT C 117 af 11.3.2022, s. 109.

Q. der henviser til, at samarbejdet mellem Den Europæiske Union og INTERPOL bygger på tillid til INTERPOL's systemer; og interne processer; der henviser til, at tillid til INTERPOL's system med efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning er afhængig af, at man hindrer og hurtigt tager hånd om misbrug af INTERPOL's efterlysningsblade af lande, der ønsker at bruge INTERPOL's systemer til politiske og undertrykkende formål; der henviser til, at INTERPOL skal sikre, at de personoplysninger, der behandles internt gennem INTERPOL's systemer, overholder menneskerettighederne og retsstatsprincippet;

R. der henviser til, at mange autoritære lande stadig er medlemslande i INTERPOL; der henviser til, at det i de senere år er lykkedes autoritære regimer at politisk misbruge systemet med efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning til at forfølge personer uden for deres jurisdiktioner og pålægge dem reelle, konkrete og invasive begrænsninger af deres liv og grundlæggende rettigheder;

S. der henviser til, at Ruslands invasion af Ukraine er en direkte trussel mod det internationale retshåndhævelsessamarbejde, og at landets fortsatte adgang til INTERPOL's databaser er en trussel mod integriteten af EU's samarbejde med INTERPOL; der henviser til, at Rusland er ansvarlig for et meget stort antal efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning verden over og er ansvarlig for at rundsende de mest politisk motiverede efterlysningsblade (rødt hjørne), herunder mod EU-borgere — såsom de litauiske dommere, anklagere og efterforskere, der undersøger begivenhederne i Vilnius den 13. januar 1991; der henviser til, at der også er andre lande end Rusland, som har brugt systemet med efterlysningsblade (rødt hjørne) til at gå efter deres egne borgere af politiske årsager;

1. minder om, at EU-værdier og de grundlæggende rettigheder og Unionens gældende databeskyttelsesregler, navnlig EUDPR og retshåndhævelsesdirektivet, skal danne grundlag for Unionens politik med hensyn til retshåndhævelsessamarbejdet for at sikre overholdelse af principperne om nødvendighed, proportionalitet, legalitet og uskyldsformodningen og garantere klare ansvarsforhold og mulighed for retlig prøvelse, samtidig med at der sikres en effektiv beskyttelse af enkeltpersoner, navnlig de mest sårbare; minder endvidere om, at overholdelse af disse rettigheder og principper, herunder retten til privatlivets fred og beskyttelsen af personoplysninger, bør stå i centrum, når digitaliseringen finder sted inden for retlige anliggender og sikkerhed, og der udvikles en ramme for interoperabilitet; understreger, at disse principper bør stå i centrum for forhandlingerne mellem EU og INTERPOL om en samarbejdsaftale;

2. understreger, at det er absolut nødvendigt, at aftalen med INTERPOL baseres på fuld respekt for chartret, Unionens gældende databeskyttelsesregler og de specifikke databeskyttelseskrav og beskyttelsesforanstaltninger, der er kodificeret i basisretsakterne om oprettelse af de relevante EU-agenturer, organer og store IT-systemer og deres respektive mandater; understreger derfor, at Rådets afgørelse om en eventuel indgåelse af denne påtænkte aftale også bør baseres på artikel 16 i TEUF;

3. bemærker, at Kommissionen inden vedtagelsen af henstillingen med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en samarbejdsaftale mellem Den Europæiske Union og INTERPOL ikke har foretaget en vurdering af indvirkningen på de grundlæggende rettigheder, af nødvendigheden og proportionaliteten af de enkelte planlagte foranstaltninger eller af den juridiske gennemførlighed af at medtage alle planlagte foranstaltninger i en enkelt, overordnet aftale;

4. henstiller, at Kommissionen følger Rådets skelnen mellem områderne for retshåndhævelse, retligt samarbejde i straffesager og grænsesikkerhed som en del af grænseforvaltningen;

5. henstiller, at Kommissionen sikrer adgang til INTERPOL's forskellige databaser på grundlag af de forskellige EU-organers og -agenturers behov og i overensstemmelse med de kompetenceområder, der er fastsat i deres respektive mandater; minder om, at INTERPOL's databaser indeholder millioner af registre med oplysninger, der potentielt kan bidrage til at bekæmpe kriminalitet; minder imidlertid om, at der er dokumenterede problemer med nøjagtigheden, pålideligheden og oprindelsen af dataene i disse databaser, som bør løses;

6. understreger, at Kommissionen bør sikre EU-medlemsstaternes og EU's organers og agenturers kontrollerede adgang til INTERPOL's databaser og bør også sikre de nødvendige konkrete, specifikke og effektive sikkerhedsforanstaltninger for hver samarbejdstype, der er omfattet af den planlagte aftale, med henblik på at sikre fuld overholdelse af Unionens gældende databeskyttelsesregler, de specifikke sikkerhedsforanstaltninger og databeskyttelseskrav fastlagt i retsgrundlaget for Unionens organer, agenturer og EU's store IT-systemer samt de grundlæggende rettigheder; understreger, at aftalen for så

vidt angår den kontrollerede adgang til databaserne som minimum bør overholde de beskyttelsesforanstaltninger, der allerede er fastsat i interoperabilitetsforordningerne ([12]), retsgrundlaget for forordningen ([13]) om EU-systemet vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) og forordning (EU) 2016/794;

7. henstiller, at Kommissionen forhandler med INTERPOL om krav til høje standarder for kvalitet og kontrollerbarhed af oplysningerne i INTERPOL's databaser og i informationskildernes gennemsigtighed;

8. forventer særlig årvågenhed under forhandlingerne på grund af følsomheden af de personoplysninger, der indgår i de forskellige databaser, og det forhold, at de fleste tredjelande, der er medlemmer af INTERPOL, ikke tilbyder et tilstrækkeligt databeskyttelsesniveau og ikke er part i en international aftale i henhold til artikel 218 i TEUF, der giver mulighed for udveksling af operationelle personoplysninger med EU;

9. opfordrer Kommissionen til at indføre de nødvendige solide sikkerhedsforanstaltninger og garantier til at sikre overholdelsen af EU's databeskyttelseskrav og grundlæggende rettigheder med henblik på at tillade den centrale ETIAS-enhed, der er oprettet inden for Frontex, og EU's medlemsstater at få adgang til INTERPOL's SLTD- og TDAWN-databaser via ESP, samt til effektivt at gennemføre den reviderede forordning om visuminformationssystemet (VIS) ([14]), som giver EU-medlemsstaterne adgang til INTERPOL's SLTD- og TDAWN-databaser via ESP, når de behandler ansøgninger om visum eller opholdstilladelser; insisterer på, at der i tilfælde af et hit ikke deles nogen oplysninger med INTERPOL eller med ejeren af dataene i INTERPOL's database, og minder om, at de to systemer i henhold til ETIAS- og VIS-forordningerne — indtil dette er aftalt og sikret i praksis — ikke vil blive kontrolleret på grundlag af INTERPOL's databaser;

10. henstiller, at det i den planlagte aftale klart fastlægges, hvilke EU-organer og -agenturer der bør have adgangsrettigheder til hvilke specifikke INTERPOL-databaser, og for hvilke af deres specifikke opgaver og formål; mener, at den planlagte aftale ikke bør give EU-agenturerne pligt til at samarbejde med INTERPOL ud over det, der allerede er fastlagt i den relevante EU-lovgivning;

Databeskyttelse, behandling og lagring af personoplysninger, domstolsprøvelse

11. opfordrer Kommissionen til at sikre, at aftalen er i overensstemmelse med Unionens gældende databeskyttelsesregler og beskytter enkeltpersoners grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder ved at sikre et beskyttelsesniveau for personoplysninger, der behandles i henhold til denne aftale, som i det væsentlige svarer til niveauet i EU's primære og afledte ret; understreger, at den planlagte samarbejdsaftale ikke bør føre til en svækkelse af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig ikke hvad angår deres ret til databeskyttelse og privatlivets fred, og effektivt bør afhjælpe enhver overtrædelse af disse rettigheder;

12. understreger, at aftalen bør garantere, at videregivelsen af personoplysninger er tilstrækkelig, relevant og begrænset til, hvad der er nødvendigt og forholdsmæssigt til det formål, hvortil disse oplysninger videregives i overensstemmelse med Unionens gældende databeskyttelsesregler; understreger endvidere, at den bør give mulighed for at indføre enhver begrænsning af adgangen eller anvendelsen, herunder en begrænsning af yderligere videregivelse eller sletning på videregivelsestidspunktet; understreger også, at de registrerede skal have sikret deres retskraftige og effektive rettigheder;

13. anser det for nødvendigt at kræve, at de formål, som data kan videregives til, angives tydeligt i aftalen, og at enhver yderligere databehandling, der er uforenelig med det oprindelige formål, forbydes; mener, at aftalen klart skal angive, at afgørelser, der udelukkende er baseret på automatisk behandling af personoplysninger uden menneskelig medvirken, ikke er tilladt;

([12]) Forordning (EU) 2019/817 og forordning (EU) 2019/818.

([13]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1240 af 12. september 2018 om oprettelse af et europæisk system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011, (EU) nr. 515/2014, (EU) 2016/399 (EU) 2016/1624 og (EU) 2017/2226 (EUT L 236 af 19.9.2018, s. 1).

([14]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2008 af 9. juli 2008 om visuminformationssystemet (VIS) og udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne om visa til kortvarigt ophold (EUT L 218 af 13.8.2008, s. 60).

14. understreger, at den planlagte aftale klart bør skitsere procedurerne for INTERPOL's underretningspligt i tilfælde af et brud på sikkerheden for personoplysninger og beskrive de oplysninger, der som minimum skal gives ved underretningen om bruddet; opfordrer Kommissionen til i aftalen at sikre, at INTERPOL -uden unødig forsinkelse og, hvor det er muligt, inden for 72 timer — underretter de relevante EU-agenturer og myndigheder i medlemsstaterne, herunder nationale databeskyttelsesmyndigheder, i tilfælde af brud på persondatasikkerheden;

15. henstiller, at tilsynet med de data, som der er foretaget søgninger i, foretages af et eller flere uafhængige organer, som er ansvarlige for databeskyttelse og har effektive undersøgelses- og interventionsbeføjelser, og som har beføjelse til at behandle klager fra enkeltpersoner om anvendelsen af deres personoplysninger;

16. henstiller, at Kommissionen garanterer, at INTERPOL ikke lagrer data længere end nødvendigt til det formål, hvortil de blev videregivet; forventer i denne forbindelse, at aftalen indeholder klare og specifikke regler om lagring, herunder om opbevaringsbegrænsning, kontrol, berigtigelse og sletning af personoplysninger;

17. henstiller, at Kommissionen sikrer en effektiv ret, der kan håndhæves, til administrativ og retslig prøvelse og adgang til effektive retsmidler for alle registrerede, dvs. enhver person, hvis oplysninger behandles i medfør af denne aftale;

18. understreger, at aftalen udtrykkeligt præciserer, at INTERPOL ikke vil have nogen gensidig direkte eller indirekte adgang til EU's databaser;

Interoperabilitet

19. understreger, at retshåndhævelsessamarbejde og informationsudveksling er vigtige redskaber til at bekæmpe kriminalitet og terrorisme og tilstræbe retfærdighed, men at anvendelsen af disse redskaber skal være målrettet og underlagt passende foruddefinerede sikkerhedsforanstaltninger og tilsyn; fremhæver, at de bør adressere udfordringerne med hensyn til grundlæggende rettigheder, navnlig ved at forbedre datakvaliteten, afbøde bias, opdage fejl og undgå enhver form for forskelsbehandling i beslutningsprocessen;

20. henstiller, at der lægges særlig vægt på udfordringerne i forbindelse med grundlæggende rettigheder og nødvendigheden af passende afbødende foranstaltninger og mekanismer til ikkeforskelsbehandling samt forbedret datakvalitet og -beskyttelse med henblik på etablering af rammer for fremtidig udvikling af styrkede forbindelser mellem EU's og INTERPOL's informationssystemer og inden for politisamarbejde og retligt samarbejde, asyl og migration samt integreret grænseforvaltning og visa, hvorved der sikres en central lovgivningsmæssig ramme for den nuværende og fremtidige udvikling af EU's digitale infrastruktur;

21. henstiller i lyset af reglerne om adgang til personoplysninger og udveksling af oplysninger i de forskellige EU-systemer og -databaser, at vilkårene i den fremtidige samarbejdsaftale med INTERPOL bør indeholde de sikkerhedsforanstaltninger og garantier, der er nødvendige for at give medlemsstaterne og relevante EU-agenturer kontrolleret adgang til INTERPOL's databaser via ESP som krævet for at udføre deres opgaver i overensstemmelse med deres adgangsrettigheder og EU-retten eller national lovgivning, der dækker en sådan adgang, og i fuld overensstemmelse med EU's databeskyttelseskrav og grundlæggende rettigheder;

22. minder om, at INTERPOL's databaser indeholder en stor mængde data om tredjelandsstatsborgeres rejsedokumenter, og at anvendelsen af disse databaser kunne minimere informationshuller, øge positive match og efterfølgende forbedre de operationelle resultater af ETIAS og den reviderede VIS-forordning; understreger, at samarbejdsaftalen med INTERPOL bør udgøre det påkrævede retsgrundlag, herunder databeskyttelsesforanstaltninger og -garantier, og tillade, at den europæiske søgeportal (ESP) kobles direkte til INTERPOL-databaser; understreger, at samarbejdsaftalen derfor også bør åbne mulighed for at etablere sikre ESP- og ETIAS-forbindelser med INTERPOL's IT-infrastruktur for at give adgang til INTERPOL's databaser;

23. understreger, at den nye aftale i overensstemmelse med den nuværende EU-ramme bør sikre, at alle automatiserede forespørgsler i INTERPOL's SLTD- og TDAWN-databaser via ESP, der anvender interoperabilitet, foretages på en sådan måde, at ingen oplysninger afsløres over for den nationalstat, der er ejer af INTERPOL-indberetningen;

Videregivelse af oplysninger og efterfølgende videregivelser

24. minder om, at videregivelse af personoplysninger fra EU til tredjelande og internationale organisationer i henhold til Unions gældende databeskyttelsesregler kun er tilladt, hvis modtagerne af disse oplysninger er i stand til at sikre et beskyttelsesniveau for personoplysninger, som i det væsentlige svarer til det, som garanteres i Unionen; understreger i denne forbindelse, at aftalen i mangel af en afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet for INTERPOL bør udgøre retsgrundlaget for videregivelse af personoplysninger til INTERPOL, forudsat at den er retligt bindende og kan håndhæves over for alle parter i aftalen, og at den omfatter passende databeskyttelsesgarantier;

25. understreger, at videregivelse af personoplysninger om racemæssig eller etnisk oprindelse, politiske holdninger, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold, genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person og oplysninger om en persons helbred og seksualliv eller seksuelle orientering bør kun tillades under ekstraordinære omstændigheder og såfremt en sådan videregivelse er nødvendig og forholdsmæssig i det enkelte tilfælde for at forebygge eller bekæmpe strafbare handlinger, som er omfattet af aftalen; fremhæver, at aftalen bør omfatte tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger for at adressere de specifikke risici ved behandlingen af særlige datakategorier, navnlig for mindreårige og ofre for strafbare handlinger;

26. henstiller, at anvendelsen af undtagelser for efterfølgende videregivelser af personoplysninger begrænses til de tilfælde, der er taget højde for i kapitel V i EUDPR; understreger, at de specifikke krav i forordningerne om oprettelse af de pågældende EU-agenturer eller -organer skal overholdes fuldt ud, herunder de specifikke bestemmelser om Europols og EPPO's videregivelse af operationelle data;

27. henstiller, at aftalen sikrer, at videregivelse af personoplysninger skal være underlagt fortrolighedspligt og være nødvendig for og forholdsmæssig til de formål, der er fastsat i aftalen, nemlig forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af strafbare handlinger, beskyttelse mod trusler mod den offentlige sikkerhed og beskyttelse af de ydre grænser;

28. henstiller, at det udtrykkeligt fastsættes i aftalen, at personoplysninger, der videregives af EU til INTERPOL, ikke må anvendes til at kræve, idømme eller fuldbyrde dødsstraf eller nogen form for grusom og umenneskelig behandling, og at personoplysningerne ikke vil blive videregivet, hvis der er risiko for, at oplysningerne vil blive brugt til dette formål;

Efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning

29. understreger med henblik på det fremtidige samarbejde, at gennemsigtighed og klare ansvarsforhold på trods af de seneste reformer fortsat er en udfordring både på individuelt og organisatorisk plan i INTERPOL, og det samme gælder manglen på tilgængelige statistiske oplysninger om driften af organisationens system for efterlysningsblade og spredning; opfordrer derfor Kommissionen til at sikre tilsagn og garantier fra INTERPOL om videreudvikling af de nødvendige strukturer og regler såvel som de materielle værktøjer, der muliggør en konsekvent og gennemsigtig behandling af anmodninger, kontroller, indsigelser, berigtigelser og sletninger;

30. opfordrer Kommissionen til i forhandlingerne at stille et håndfast krav om, at INTERPOL forbedrer gennemsigtigheden i sit system for gennemgang af efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning, navnlig den rolle, som taskforcen for efterlysningsblade og spredning spiller; opfordrer Kommissionen til at udnytte forhandlingerne med INTERPOL til at bede organisationen om at udarbejde, ajourføre og tilgængeliggøre proceduremæssige og materielle værktøjer for den retlige håndtering af efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning og om at sikre en konsekvent og gennemsigtig behandling af anmodninger, kontroller, indsigelser, berigtigelser og sletninger;

31. henstiller, at der for at forbedre effektiviteten og øge gennemsigtigheden årligt offentliggøres statistiske data om behandlingen af efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning, herunder information om antallet af indgivelser, oprindelsesland, kriminalitetskategori, årsagerne til eller begrundelserne for afvisning og anvendelsen af sanktioner i tilfælde af misbrug; opfordrer Kommissionen til at sikre, at der indsamles statistiske data om EU-medlemsstaternes håndtering af anmodninger om anholdelser i forbindelse med efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning i alle medlemsstater;

32. understreger, at INTERPOL inden for rammerne af denne aftale bør udarbejde offentlige risikoprofiler for efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning, baseret på de årlige statistiske data, som er nævnt ovenfor, hvilket ville muliggøre en evaluering af risikoen for de anmodende landes misbrug og bidrage til en evaluering af effektiviteten af INTERPOL's håndhævelsesmekanismer;

33. opfordrer Kommissionen til i forbindelse med denne aftale at undersøge, hvordan ESP kan løse problemet med politisk motiverede efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredninger, som i praksis vil være et af de redskaber, der kan vise sig at være effektive i forhold til politisk motiverede anmodninger om efterlysningsblade (rødt hjørne) i visse situationer;

34. minder om Rådets erklæring om INTERPOL-efterlysningsblade (rødt hjørne) for så vidt angår vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/991 ([15]), hvor Rådet gav udtryk for at støtte INTERPOL's bestræbelser på at forhindre misbrug af efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning af politiske årsager eller krænkelse af menneskerettighederne og opfordrede til en fortsat og regelmæssig drøftelse af spørgsmålet mellem INTERPOL og dets nationale centralbureauer for yderligere at øge kendskabet til de foranstaltninger, som medlemsstaterne skal træffe i samarbejde med INTERPOL;

35. forventer, at Rådet lever op til sit tilsagn om fortsat at støtte INTERPOL i at fremme sine eksisterende standarder og -procedurer for datakvalitet og overholdelse;

36. opfordrer Kommissionen til også internt at arbejde på — ved hjælp af de eksisterende tekniske værktøjer, der er tilgængelige under EU's ramme for sikkerhed — at etablere en kontrolmekanisme for EU-medlemsstaternes udveksling af oplysninger om identifikation og fjernelse af politisk motiverede efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredninger, om bedste praksis på dette område og om risikoprofiler for tredjelande, der opretter efterlysningsblade (rødt hjørne);

37. opfordrer Kommissionen til at anerkende risikoen for, at autoritære regimer systematisk underminerer det tillidsbaserede internationale retshåndhævelsessamarbejde ved at misbruge de værktøjer, som INTERPOL stiller til rådighed; opfordrer Kommissionen til at tilskynde INTERPOL til at øge indsatsen for effektivt at bekæmpe denne forseelse;

38. opfordrer Kommissionen til, at den i aftalen medtager bestemmelser om støtte til INTERPOL med henblik på at øge det i øjeblikket lille antal ansatte, der gennemgår efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning i Kommissionen til kontrol af INTERPOL's sager, og forbedre de statistiske oplysninger om driften af systemet for efterlysningsblade (rødt hjørne) og spredning; opfordrer Kommissionen til at bruge EU's rolle og indflydelse til at støtte forbedringer, der vil styrke beskyttelsen af efterlysningsblade og spredning mod misbrug;

Rusland

39. noterer sig meddelelsen fra INTERPOL's generalsekretær om, at der vil blive iværksat skærpede overvågningsforanstaltninger for at identificere og forhindre ethvert yderligere misbrug af INTERPOL's systemer fra Ruslands side; er dog fortsat bekymret over, at overvågning alene ikke fuldt ud vil afbøde risikoen for russisk misbrug; understreger derfor, at INTERPOL's eksekutivkomité og generalsekretariat i betragtning af de nuværende særlige omstændigheder, herunder Ruslands åbenlyse overtrædelser af folkeretten og tilsidesættelse af det regelbaserede internationale system, bør træffe øjeblikkelige og håndfaste foranstaltninger til at tilbagekalde Den Russiske Føderations og Hvideruslands adgangsrettigheder til INTERPOL's systemer, da deres handlinger udgør en direkte trussel mod det internationale retshåndhævelsessamarbejde og udgør en alvorlig krænkelse af de grundlæggende rettigheder; opfordrer indtrængende INTERPOL's eksekutivkomité til at forberede og foreslå Generalforsamlingen de nødvendige ændringer af INTERPOL's statutter for at gøre det muligt at suspendere medlemsstater fra INTERPOL og opfordrer EU-medlemsstaterne til at støtte dette initiativ med henblik på at suspendere Rusland og andre lande, der konsekvent misbruger INTERPOL af politiske årsager, fra organisationen; opfordrer indtrængende INTERPOL's generalsekretariat om at forelægge et forslag for eksekutivkomitéen vedrørende korrigerende foranstaltninger for Den Russiske Føderation, jf. artikel 131, stk. 3, i INTERPOL's regler om behandling af oplysninger, herunder suspension af Ruslands nationale centralbureaus adgangsrettigheder;

40. henstiller kraftigt, at Kommissionen træffer styrkede overvågningsforanstaltninger inden for rammerne af denne aftale med hensyn til efterlysningsblade og spredning fra de russiske myndigheders side inden krigen i Ukraine; opfordrer Kommissionen til at rådgive medlemsstaterne om de specifikke foranstaltninger, der kan træffes med hensyn til udsendte efterlysningsblade og spredning fra de russiske myndigheders side inden krigen i Ukraine og i den nuværende kontekst;

([15]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/991 af 8. juni 2022 om ændring af forordning (EU) 2016/794 for så vidt angår Europols samarbejde med private parter, Europols behandling af personoplysninger til støtte for strafferetlige efterforskninger og Europols rolle inden for forskning og innovation (EUT L 169 af 27.6.2022, s. 1).

Afsluttende bemærkninger

41. anmoder om, at der i aftalen gives mulighed for at suspendere eller opsige aftalen, såfremt en af parterne overtræder aftalens bestemmelser, navnlig dem om personoplysninger, idet det præciseres, at personoplysninger, der er omfattet af aftalens anvendelsesområde, og som er videregivet, inden aftalen blev suspenderet eller opsagt, fortsat kan behandles i overensstemmelse med aftalens bestemmelser;

42. mener, at den planlagte aftale bør indeholde en klausul om, at Kommissionen udarbejder en vurderingsrapport tre år efter dens ikrafttræden og derefter hvert tredje år, med en vurdering af aftalens effektive gennemførelse og overholdelsen af de grundlæggende rettigheder; anser det for vigtigt, at aftalen omfatter en overvågningsmekanisme og regelmæssige revisioner for at evaluere dens måde at fungere på, hvad angår de relevante EU-agenturers operationelle behov, herunder statistikker om antallet af kriminelle, som er blevet anholdt og dømt vej hjælp INTERPOL-data, samt dens overensstemmelse med databeskyttelsesbestemmelserne og andre grundlæggende rettigheder;

43. henstiller, sådan som det blev bekræftet af EU-Domstolen i dens udtalelse af 8. september 2016 om udkastet til aftale mellem Canada og Den Europæiske Union om overførsel af passagerlisteoplysninger fra EU til Canada, at der i aftalen henvises til alt det relevante materielle retsgrundlag, navnlig artikel 16 i TEUF;

44. henstiller, at enhver tvistbilæggelse, der er genstand for forhandling, falder ind under EU-Domstolens endelige jurisdiktion;

45. opfordrer Kommissionen til at rapportere til Parlamentet om afviklingen og udfaldet af forhandlingerne både med regelmæssige mellemrum, og når den anmodes herom; minder om, at Parlamentet har beføjelse til at give samtykke til indgåelsen af den planlagte samarbejdsaftale, og at det derfor bør inddrages tæt i forhandlingsprocessen; opfordrer Kommissionen til at sikre, at rapportering til Parlamentet er en del af den overvågnings- og evalueringsmekanisme, der er taget højde for i samarbejdsaftalen;

o

o o

46. pålægger sin formand at sende denne henstilling til Rådet, Kommissionen og Den Internationale Kriminalpolitiorganisation (INTERPOL).